

Rozvoj tvorivého a kritického myslenia z pohľadu teórie a praxe

Reflektujúc na neutešenú situáciu rozvoja kritického myslenia u žiakov a prepájania teórie a praxe sa v Nitre konalo významné podujatie, ku ktorému prispeli odborníci z celého Slovenska, Čiech a okolitých krajín.

Na univerzitnej pôde Pedagogickej fakulty UKF v Nitre sa v dňoch 13. a 14. novembra konala medzinárodná vedecká konferencia **Inovatívne trendy v odborových didaktikách v kontexte požiadaviek praxe**. Konferencia bola jedným z výstupov projektu APVV Prax v centre odborej didaktiky, odborová didaktiky v Centre praktickej prípravy v zastúpení hlavnej riešiteľky projektu Jany Duchovičovej.

Uvedený projekt združuje riešiteľov z troch učiteľských fakúlt UKF – Pedagogickej fakulty, Fakulty prírodných vied a Filozofickej fakulty. Hlavným zámerom konferencie bolo vytvoriť priestor pre transdisciplinárnu vedeckú diskusiu odborových didaktikov prírodovedných, spoločenskovedných, umelecko-výchovných, výchovných, jazykových predmetov, pedagógov a psychológov **o problematike kritického a tvorivého myslenia a stratégiách ich rozvíjania v edukačnom procese**. V rámci vedeckého programu vystúpili významné osobnosti pedagogických vied, ktorí svojimi príspevkami priniesli nové a zaujímavé pohľady na problematiku.

Svojimi skúsenosťami prispeli Gabriela Petrová z PF UKF, členka AK MŠVVaŠ, predsedníčka Akreditačnej rady MŠVVŠ; Ivan Kalaš z Fakulty matematiky, fyziky a informatiky UK v Bratislave, Erich Petlák z Pedagogickej fakulty KU v Ružomberku, Tatjana Hodnik Čadež z Department of Mathematics and Computing, University of Ljubljana, Věra Janíková z Pedagogickej fakulty MU v Brne, Martina Šmejkalová z Pedagogickej fakulty UK v Prahe, Daniela Valachová z Pedagogickej fakulty UMB v Banskej

Bystrici, Dušan Šveda z Prírodovedeckej fakulty UPJŠ v Košiciach, Janka Peráčková z Fakulty telesnej výchovy a športu UK v Bratislave.

Toto vedecké podujatie bolo jedinečné tým, že diskurzívne zjednotilo odborových didaktikov, cvičných učiteľov, študentov učiteľských študijných programov a učiteľov v praxi, ktorí spoločne diskutovali o inovatívnych trendoch v príslušných odborových didaktikách v jednotlivých sekciách. Sekcie boli syténé zaujímavými, často interdisciplinárnymi témami. Obsahové zameranie sekcií bolo zamerané na didaktiku prírodovedných predmetov, matematiky, informatiky, spoločenskovedných predmetov, materinského a cudzích jazykov, výchovných a umelecko-výchovných predmetov, profesijného rozvoja učiteľa a individuálnej stratégie vyučovania. Cieľom jednotlivých sekcií bola výmena informácií medzi referujúcimi, poukázanie na parciálne výsledky výskumov i vymedzenie problémov, ktoré si vyžadujú akútne riešenie. Účastníkmi konferencie boli tiež študenti, ktorým sa otvorili nové možnosti výskumného smerovania pri spracovaní svojich záverečných prác.

Praktické zručnosti a psychodidaktické kompetencie si mohli účastníci rozšíriť prostredníctvom širokej palety ponúkaných workshopov orientovaných na tvorivé vyučovanie matematiky, rozvíjanie tvorivého a kritického myslenia v intenciách interpersonálnej komunikácie, tvorbu pozitívnej a tvorivej klímy smerujúcej k úspešnej triede, a tiež stratégie rozvíjania kritického myslenia vo vyučovaní cudzích jazykov a biológie.

Mimoriadnemu záujmu sa tešili i umelecky orientované workshopy: Využitie divadla fórum vo výchovno-vzdelávacom procese, Priamy a nepriamy rozvoj tvorivosti výtvarnou tvorbou a výtvarný workshop Interaktivita. Bohatú paletu ponuky workshopov rozšírili pracovníci Štátneho pedagogického ústavu, ktorí otvorili diskusiu na tému finančného vzdelávania v podmienkach základnej školy. Variabilita workshopov ponúkla účastníkom možnosť obohatiť vyučovací proces didaktickými aktivitami a úlohami, ktoré urobia vyučovanie pre žiakov inovatívnym a netradičným. Súčasťou podujatia bol metodický seminár pre cvičných učiteľov UKF v Nitre, na ktorom predstavila Jana Duchovičová zámery riešeného projektu a prediskutované boli viaceré otázky a úskalia pedagogickej praxe študentov učiteľských študijných programov.

Okrem vedeckého programu ponúkla konferencia účastníkom aj umelecké zážitky prostredníctvom komentovanej prehliadky didaktickej výstavy študentských prác **Variabilita, interdisciplinarita, interaktivita**, výstavy **Digitálne média vo výtvarnej edukácii** (výstava prác študentov Katedry výtvarnej tvorby a výchovy PF UKF v Nitre) ako aj prostredníctvom divadelného predstavenia **Kabaret** v Starom divadle Karola Spišáka v Nitre.

Toto predstavenie je výsledkom uplatnenia stratégií rozvíjania kritického myslenia v hudobno-dramatickej tvorbe.

Uvedené podujatie prinieslo účastníkom nielen mnoho podnetov pre rozvíjanie kritického myslenia žiakov v školskej praxi, ale zároveň iniciovalo zmeny v ich individuálnej koncepcii vyučovania, prípadne ďalšie smerovanie v ich pedagogickej a výskumnej práci.

Jana Duchovičová, Denisa Gunišová

Foto: Mgr. Branislav Ziman